

Yhteenveto ympäristökasvatuksesta 2025

Luontoretket ja -tapahtumat

Perinteisiä, ilmaisia ja ohjattuja luontoretkiä ja -tapahtumia oli aikaisempien vuosien tapaan tarjolla kaikille kaupunkilaisille. Linturetket suuntautuivat Porin kosteikoille, merenlahdille ja Nakkilan peltoalueille sekä Kokemäenjoelle meloen. Kouvatsan Puurijärvellä tarkkailtiin erityisesti kurkia. Toukokuussa retkeiltiin Kauhajoen Kauhanevalla ja kesäkuun luonnonkukkapäivän retkellä tutustuttiin kallioketojen ja niittyjen lajistoon Kokemäellä. Sieniretki Kullaalle oli ohjelmassa syyskuussa. Lokakuussa järjestettiin lasten Pimeä metsä -tapahtuma Susisuolla.

Osallistujia 6 retkellä oli kaikkiaan 213. Kaksi suunniteltua retkeä peruuntuivat huonon sään tai vähäisen ilmoittautumisen vuoksi. Osanottajamääriltään suosituimpia olivat linturetket sekä Pimeä metsä -tapahtuma. Myös melontaretket olivat suosittuja. Yhteistyötahoina luontoretkien ja -tapahtumien järjestämisessä toimivat Melamajavat ry, Porin Latu ry, Porin Lintutieteellinen Yhdistys ry, Porin Seudun Sieniseura ry, Suomen luonnonsuojeluliiton Satakunnan piiri ry, Suomen luonnonsuojeluliitto Pori ry, Jokilaakson ympäristöyhdistys ry ja Suomen Metsäkeskus.

Muuttolintujen kevät -sovellus ja tulokset

Jyväskylän yliopiston kehittelemän Muuttolintujen kevät -sovelluksen kuuntelupisteet olivat Porin kunto- ja luontopoluilla ensimmäisen kerran vuonna 2025. Kuuntelupisteitä määriteltiin yhteensä 10 eri reitille ympäri Poria ja jokaisella reitillä oli 6–10 eri kuuntelupistettä. Skannaamalla sovelluksella kuuntelupisteen QR-koodin sai äänitettyä laulavia lintuja ympäröivästä luonnosta. Ilmainen kännykkäsovellus myös tunnisti lintulajit automaattisesti tekoälymallin avulla. Äänityksen kesto oli 5 minuuttia kerrallaan. Samalla pääsi osallistumaan kansalaistieteen tekemiseen. Kuuntelupisteillä äänitettiin linnunlaulua yhteensä 1317 kertaa. Äänityksiä tehtiin eniten Yyterin Lietteiden reitillä (325 kertaa). Runsaasti äänityksiä tuli myös Herrainpäivien luontopolulta (310) ja Luotojen lenkiltä Kirjurinluodolta (240).

Earth Hour

Kansainvälisen Earth Hour -tapahtuman teemana oli "Anna tunti luonnolle". Tapahtumaa toteutettiin yhteistyössä Palveluliikelaitoksen kanssa. Kaikissa kaupungin päiväkodeissa ja kouluissa vietettiin Earth Hour -viikolla jo perinteistä kasvisruokapäivää. Päiväkotien ja koulujen käytettävissä oli WWF:n laatimat aineistot ilmastoaiheiden ja kestävästä elämäntavasta käsittelyyn. Teemasta tiedotettiin niin kouluja kuin päiväkotejakin sähköpostitse lähetetyllä Intopolkukirjeellä sekä ruokaloihin ja ruokailutiloihin toimitetuilla julisteilla. Kaupunkilaisia haastettiin vinkkaamaan luontoystävällinen suosikkiresepti Reilun kaupan Porin sosiaalisen median julkaisuissa [Instagramissa](#) ja [Facebookissa](#). Kanavilla järjestettiin myös arvonta vastaajien kesken ja voittajat palkittiin Reilun kaupan kahvi-, makeis- ja maustepalkinnolla.

Aikuisten ympäristöviikko

Resurssiviisaan kiertotalouden tiekartan toimenpiteisiin on kirjattu aikuisväestölle suunnatun ympäristöaiheisen teemaviikon vakiinnuttaminen alkukesän tapahtumaksi syksyisen koulujen ympäristökasvatusviikon tapaan. Aikuisten ympäristöviikkoa pilotoitiin 2.-7.6.2025. Yhteistyökumppaneina viikon

ohjelmaa olivat toteuttamassa Keräämö, Suomen Punaisen Ristin Kontti secondhand -myymälä, Pori Energia sekä Lounais-Suomen Martat. Ympäristösuunnitteluyksikön lisäksi kaupungin toimijoista mukana olivat liikuntayksikkö sekä Luontotalo Arkki ja infrasuunnittelu.

Yhdeksän tapahtumaa keräsi yhteensä 115 osallistujaa tutustumaan ympäristöasioihin paikallisesta näkökulmasta. Eniten kaupunkilaisia kävi Tiiliruukin lajitteluaseman ”avoimet ovet” -tapahtumassa sekä villiyrtyretkellä. Myös Yyterin dyyniluontoon ja dyynien kunnostustoimenpiteisiin sekä maankohoamisrannikon monimuotoisuuteen Herrainpäivienniemellä tutustuttanut retki oli suosittu.

Vieraslajinäyttely

Vuonna 2024 päättyneen kolmivuotisen Porin jokisuiston vieraskasvilajit hallintaan -hankkeen aikana toteutettua vieraslajinäyttelyä järjestettiin myös vuonna 2025. Näyttely pystytettiin tällä kertaa Pihlavan kirjastolle 23.6.-11.7.2025. Näyttelyn yhteydessä pidettiin vieraslajineuvontatuokio 3.7. Myös hankkeessa tutuiksi tulleet ahkerat vieraslajien torjunta-apurit, lampaat, olivat ilahduttamassa porilaisia asukkaita Hanhiluodolla ja Liljanluodolla.

Luontosuhteen syventäminen – Ympäristökasvatusta maankohoamisrannikolla

Vuonna 2023 käynnistyneen ympäristökasvatushankkeen viimeiset retket järjestettiin vuonna 2025. Kevään ja syksyn opastetuilla retkillä Yyterin Herrainpäivien maisemissa kävi yhteensä 12 koululuokkaa (244 yläkoulun oppilasta). Hankkeen tavoitteena oli havainnollistaa nuorille, miten maankohoamisen voi havaita luonnossa tutkimuksellisten retkien ja koululla opetettavan materiaalin avulla. Retkillä tutustuttiin Yyterin dyynisukkessioon, Itämereen, maankohoamisrannikon luontotyypeihin ja alueen tärkeimpiin lajeihin. Oppilaat tutkivat myös suolaisen ja makean veden eroja vesinäytteistä. Lisäksi kerrottiin jokaisen oikeuksista ja luonnossa liikkumisen etiketistä. Kevään retkillä kolme koululuokkaa osallistui rantavehjän taimien istutukseen ja pääsi siten myös dyyniluonnon ennallistamistöihin.

Lähivesien vuoksi! -kuvataidehaaste ja Mahanpuruja muovista -kampanja

Porin ja lähiseudun yläkoululaisille suunnatussa Lähivesien vuoksi! -kuvataidehaasteessa tehdään konkreettista ja osallistavaa ympäristökasvatusta, johon yhdistyy taide. Vuonna 2025 mukaan osallistui yhteensä 188 yläkoululaista seitsemästä eri koulusta.

Osallistuneiden teoksista pidettiin taidenäyttely pääkirjastossa 27.5.–7.6.2025. Näyttelyssä sai äänestää suosikkiaan ja osallistua arvontaan. Ääniä annettiin yhteensä 345 kpl. Oivaltavimpia teoksia palkittiin ja yhden pohjalta suunniteltiin uusi katutaideteos Pidä Saaristo Siistinä ry:n vuoden 2025 Mahanpuruja muovista -kampanjaan. Kampanjan tarkoituksena on kiinnittää huomiota siihen, että sadevesikaivot ovat roskille suora reitti puhdistamattomina vesistöihin asti, ja suurin osa roskista on muovia, joka ei maadu.

Kampanjaa on toteutettu useissa kaupungeissa kesästä 2019 lähtien valmistarroilla. Poriin kampanja rantautui vuonna 2022 uudella tavalla, kun kaupunki haastoi yläkoululaiset ideoimaan tarroja. Samaa on jatkettu siitä asti ja jättitarroja hyödyntävä kampanja muistutti ohikulkijoita aiheesta Porissa myös syksyllä 2025, 16.–31.8. Toimintaa on toteutettu yhteistyössä Porin kaupungin ympäristösuunnitteluyksikön, infrayksikön, Lastenkulttuurikeskus Kruunupään ja Keräämön kanssa. www.pori.fi/mahanpurujamuovista

Koulujen ympäristöviikko

Järjestyksessään 15. koulujen ympäristöviikko keräsi 1060 peruskoulujen oppilasta osallistumaan teemaviikon tapahtumiin. Ohjelmasta vastasivat Liikennepuisto Vinkkari, Luontotalo Arkki, Lastenkulttuurikeskus Kruunupää, Rakennuskulttuuritalo Toivo, Keräämö, Porin 4H-yhdistys, Porin riistanhoitoyhdistys, SPR:n Kontti, Satakunnan luonnonsuojelupiiri, Lounais-Suomen Martat, Länsi-Suomen Kalatalouskeskus, Länsi-Suomen maa-kotitalousnaiset sekä Saaren luomuosuuskunta. Lukumääräisesti eniten oppilaita vieraili Liikennepuisto Vinkkarissa sekä Luontotalo Arkin näyttelyssä Satakuntalainen luontosuhde ja myyttiset eläimet. Uutta vuoden 2025 ohjelmassa olivat Kestävää ruokaa -oppitunti 6. luokkalaisille, 72 tuntia varautuminen yläkouluille ja toiselle asteelle sekä Reposaaressa painolastikasvit ja rannikkoluonnon pikkueläimet alakouluikäisille.

Kestävää ruokaa -oppitunti 6. luokkalaisille

Porin 4H-yhdistys aloitti syksyllä 6. luokkalaisille suunnatut Kestävää ruokaa -oppitunnit. Tunnilla käsitellään muun muassa ruoan ympäristövaikutuksia, Reilua kauppaa, sesonkituotteita ja ruokahävikkiä. Tunti sisältää toiminnallista tekemistä sekä tehtävämateriaalia kotiin. Oppitunti on suunniteltu yhdessä ympäristösuunnitteluyksikön, opetusyksikön sekä Porin, Lavian ja Noormarkun 4H-yhdistysten kanssa. Syksyn aikana tunnille osallistui 26 luokkaa ja yhteensä 827 oppilasta.

Intopolku-uutiskirje ja Ympäristöpolku -sivusto

Kulttuuri- ja ympäristöpolun yhteinen Intopolku-uutiskirje ajankohtaisista tapahtumista ja teemapäivistä lähetettiin kouluille ja päiväkodeille kahdesti sekä kevät- että syyslukukaudella. Lisäksi ympäristösuunnitteluyksikön ja opetusyksikön yhteisesti palkkaamat kesätyöntekijät päivittivät ja laativat uutta sisältöä Intopolku-sivuston Ympäristöpolkuosioon. Päivitetyistä sivustosta viestittiin syksyllä kouluille Intopolkukirjeessä.

Ilmastotalkoot Porissa – Miten voimme varautua ilmastonmuutoksen vaikutuksiin?

Ilmasto muuttuu myös Porissa. Mitä se tarkoittaa? Porin vanhalla linja-autoasemalla Asema44:llä järjestettiin 29.10.2025 ilmastoaiheinen tapahtuma – tällä kertaa sopeutumisen näkökulmasta. Ympäristötietoutta lisäävä kuntalaistapahtuma toteutettiin osallistavana keskustelutilaisuutena, jossa sekä jaettiin tietoa että pohdittiin vastauksia yhdessä. Aiheena oli miten muuttuva ilmasto vaikuttaa arkeemme ja miten voimme varautua siihen kotona, asuinalueella tai koko kaupungin alueella. Toisena aiheena oli miten asukkaat itse ja alueen eri toimijat, kuten kaupunki tai yhdistykset, voivat tukea asukkaiden valmiutta. Tapahtumassa oli esillä myös SAMK:n Resurssiviisaustiimin kokoama Kotivara 2.0 -esimerkkipaketti, joka herätteli ajatuksia jokaisen henkilökohtaisesta ilmastonmuutokseen varautumisesta.

Tapahtuman osallistujien pienryhmäkeskustelusta tehdyn yhteenvedon tietoja voidaan hyödyntää jatkossa varautumisen kehitystyössä. Yhteenvedosta nousi esiin muun muassa, että tilaisuuden teemat ilmastonmuutos sekä varautuminen nähtiin erittäin tärkeiksi. Samoin mahdollisuutta keskustella niistä myös jatkossa pidettiin tarpeellisena.

Ympäristösuunnitteluyksikkö järjesti tapahtuman toimialat ylittävänä yhteistyönä useamman muun yksikön kanssa. Tilaisuutta tuki ja mahdollisti EU:n ilmastonmuutokseen sopeutumisen mission MIP4Adapt-projekti, jonka puolesta paikalla oli fasilitoija. Tapahtumaan osallistui 34

henkilöä, mikä oli selkeästi enemmän kuin muissa projektin 12 kaupungissa, joissa vastaavan tapaisia tilaisuuksia oli järjestetty.

Energianeuvonta Satakunnassa ja ILKU-Ilmastoviisas kunta ja pk-yritys-hankkeet

Elinvoima- ja ympäristötoimiala toteutti vuonna 2025 kahta maakunnan laajuista hanketta, jotka tähtäävät eri painotuksin energiatehokkuuteen ja päästöjen laskemiseen. ILKU – Ilmastoviisas kunta ja pk-yritys-hanketta rahoittavat Euroopan aluekehitysrahasto ja satakuntalaiset kunnat. Huhtikuun lopussa 2025 päättynyttä Energianeuvonta Satakunnassa -hanketta rahoitti Energiavirasto.

Energianeuvonta Satakunnassa ja ILKU-hankkeet järjestivät yhteistyössä maaliskuussa jo perinteisen ja hyvän suosion saaneen Aurinkoenergiaa kaikelle kansalle -tilaisuuden Porin seudun kansalaisopistolla. ILKU – Ilmastoviisas kunta ja pk-yritys-hanke valmisteli kaupungin liittymistä uuteen energiatehokkuussopimukseen (julkisenalan energiatehokkuussopimus - JETS 2026-2035). Lisäksi Energianeuvonta Satakunnassa -Facebook sivuilla jaettiin tietoa energiatehokkuudesta, kulutuksen vähentämisestä ja eri tapahtumista.

Vastuullisuustyö/Reilun kaupan kaupunki

Reilun kaupan teema oli esillä koko vuoden ajan. Kaupunki hankki kaikki lapsille ja nuorille päiväkodeissa ja kouluissa tarjottavat banaanit (yli 17 000 kg) Reilu kauppa -sertifioituina. Muun muassa huhtikuussa, maailman banaanipäivänä, kouluissa oli jälkiruokana tarjolla Reilun kaupan banaania. Noormarkun yhtenäiskoulu järjesti Reilu kauppa -teemaista ohjelmaa oppilaskunnan johdolla. Heinäkuun kansainvälisenä suklaapäivänä eettisesti tuotettu kaakao oli aiheena koululaisten kesäruokailussa ja lapsille tarjottiin jälkiruuaksi Reilun kaupan suklaata. Reilun kaupan banaaneja jaettiin myös nuorten jalkapalloilijoiden Pori Cup-tapahtuman ruokailun yhteydessä. Syys-lokakuussa valtakunnallisilla Reilun kaupan viikoilla vastuullisia ostopäätöksiä tehtiin tutuksi opiskelijoille Porin lukiossa, Satakunnan Ammattikorkeakoulussa ja Diakonia Ammattikorkeakoulun Porin kampuksella. Marraskuussa YK:n lapsen oikeuksien viikon kunniaksi Karhuhallin Lasten liikuntamaahan hankittiin 30 uutta Reilu kauppa -sertifioitua jalkapalloa.

Sosiaalisessa mediassa Reilua kauppaa tehtiin tunnetuksi muun muassa tuotearvontojen kautta pääsiäisen tienoilla ja joulun alla. Kaupungin sitoutumista vastuullisten, kehittyvissä maissa viljeltävien elintarvikkeiden hankintaan tuotiin esille myös Suomi Areenan kansalaistorilla kaupungin toimipisteellä järjestetyn Reilun kaupan kahvitarjoilun yhteydessä. Kaupungin aikuisväestöä tavoitettiin myös Karhuhallin kuntotesteissä, Pori Polkee -pyöräilykauden avauksessa sekä liikunnallisissa siivoustalkoissa palkitsemalla osallistujat Reilun kaupan banaaneilla. Lisäksi Rakennuskulttuuritalo Toivon Försköttijuhannus -tapahtumassa oli tarjolla Reilua pannukahvia. Osallistujille oli kahviaiheinen kysely ja vastaajien kesken arvottiin Reilun kaupan kahvia.

Ympäristökasvatus osana Porin resurssiviisasta kiertotalouden tiekarttaa

Resurssiviisaassa kiertotalouden tiekartassa asukkaisiin keskittyvään Kestävän arjen teemaan kuuluu yhtenä tavoitetilana Ympäristöosaaminen. Sen alle on koottu 11 ympäristökasvatukseen liittyvää toimenpidettä, joiden toteuttamista seurataan osana tiekartan vuosittaista raportointia. Suurin osa toimenpiteistä on koulujen tai varhaiskasvatuksen kanssa tehtävää yhteistyötä, mutta joukossa on myös aikuisille kohdennettuja ympäristöosaamisen taitoja. Myös

muissa tiekartan tavoiteloissa on yksittäisiä ympäristöosaamista lisääviä toimenpiteitä. Lisätietoa toimenpiteistä saa sivulta resurssiviisas.pori.fi ja lisäksi niistä raportoidaan vuosittain talousarvion ja tilinpäätöksen yhteydessä. Toimenpiteiden tilannetta vuonna 2025 on kuvattu seuraavassa taulukossa.

2.G. Ympäristöosaamisen toimenpiteet	Etenemisen tilanne
Tunnistetaan koulujen ja päiväkotien lähimetsät ja lähiluontokohteet oppimisympäristöinä	Suunnitteluvaihe
Porin koulujen ympäristökasvatusviikon kehittäminen ja laajentaminen myös muille kävijöille	Toteutusvaihe
Kuntalaisten ympäristöosaamisen ja arjen kiertotaloustaitojen kehittäminen	Toteutusvaihe/ Toimintatapa
Vihreä lippu -toiminnan lisääminen	Toteutusvaihe
Selvitetään mahdollisuuksia lisätä ympäristökasvatuksen resursseja	Suunnitteluvaihe
Kestävän kehityksen toimintamalli ja oppimiskokonaisuudet Intopolkuun	Suunnitteluvaihe
Koulujen ja varhaiskasvatuksen ympäristökasvatuksen teemapäivät ja -viikot	Toimintatapa
Kestävän ruokaketjun ja ruokahävikin opetusmateriaalin kehittäminen	Toteutusvaihe
Porin museot toteuttavat Ekokompassi- ympäristöjärjestelmää	Valmis/Toimintatapa
Vihreä Kruunu -ympäristöohjelma Lastenkulttuurikeskus Kruunupäälle	Toimintatapa
Hulevesien makroroskatutkimus ja Mahanpuruja muovista -kampanja	Toteutusvaihe

Resurssiviisas kiertotalouden tiekartta, kumppanuussopimukset sekä ympäristökasvatus ja -tietous

Porin kaupungilla on kumppanuussopimussyhteistyötä yhdistysten kanssa ja osaan on kirjattu edellisten parin vuoden aikana myös ympäristökasvatukseen ja Resurssiviisaaseen kiertotalouden tiekarttaan liittyviä asioita. Vuonna 2025 ympäristökasvatusta on toteutettu yhteistyössä esimerkiksi Porin, Lavian ja Noormarkun 4H-yhdistyksien kanssa. Sopimuksen yhtenä osana sovittiin, että yhdistys osallistuu ympäristökasvatuksen edistämiseen yhteistyössä kaupungin kanssa pilotoimalla Kestävää ruokaa -oppitunteja 6.-luokkalaisille. Pilotti käynnistyi 2025 ja vuoden aikana 4H-yhdistys on pitänyt 26 oppituntia. Toisena esimerkkinä kumppanuussopimussyhteistyöstä Satakunnan Yhteisöt ry/ Satakunnan yhteisökeskus laati vuonna 2025 kattavan Vastuullisuus yhdistystoiminnassa -oppaan yhdistyksille, mihin sisältyy myös ympäristöasiat sekä kestävän kehityksen vinkkilista.